

2006-10-20
2012-04-04
Rev.2012-08-08

Rutiner för samarbete mellan sjuksköterskor, paramedicinare och läkare på Koppargården vård och omsorgsboende

Inledning

Ansvar för läkarinsatserna hälso- och sjukvårdsförvaltningen Stockholm (landstinget). Insatserna utförs av Trygg hälsa AB genom avtal alla veckans dagar dygnet runt. För att patienterna ska få en optimal hälso- och sjukvård krävs samverkan och samordning med de läkare som arbetar på landstingets uppdrag och hälso- och sjukvårdspersonalen inom kommunal verksamhet (sjuksköterskor, sjukgymnaster, arbetsterapeuter).

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar

Kommunen har ett ansvar för hälso- och sjukvård upp till och med sjuksköterska, sjukgymnast och arbetsterapeut inom de särskilda boendeformerna enligt HSL § 18. Medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAS/MAR) har ett övergripande ansvar för en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet enligt 24 § Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och 7 kap. 3§ patientsäkerhetsförordningen.

Ansvar gällande för utskrivningsklara patienter inom såväl psykiatrisk vård, somatisk akutsjukvård som geriatrisk vård. Detta innebär att patienten *enligt den behandlande läkaren* inte längre är i behov av den medicinska vård som ges inom den slutna hälso- och sjukvården. Det handlar om patienter som efter utskrivning från sjukhuset bedöms ha ett särskilt behov av sociala insatser som t ex. behov av boende i särskild boendeform eller dagverksamhet.

Om kommunen inte kan erbjuda de insatser som är nödvändiga kan patienten behöva stanna kvar på sjukhuset och kommunens betalningsansvar träder i kraft enligt de regler som gäller i Betalningsansvarslagen, 1990:1404.

Hälso- och sjukvårds uppdrag:

- bedöma, utreda, behandla och följa upp sjukdom och sjukdomssymtom hos boende/patienter där slutenvårdens behandlings- och utredningsresurser inte krävs
- bedöma, planera, åtgärda och följa upp specifika omvårdnadsbehov relaterade till sjukdom och funktionshinder
- bedöma, planera, åtgärda och följa upp insatser för att bibehålla funktioner och tillgodose hjälpmedelsbehov
- palliativ vård och vård i livets slut
- förebyggande vårdinsatser

Förutsättningar:

Öppen hälso- och sjukvård inom särskilt boende ställer vid övertagande av vårdansvar krav på:

- vårdplanering och informationsöverföring till alla berörda med ansvarar för vården.
- att mottagande patientansvarig läkare godkänt och kvitterat vårdplan, vilket innebär att utifrån läkarperspektiv bedöma om vården kan bedrivas i öppenvård.
- att det finns personal med tillräckligt kompetens, utrustning och de lokaler som krävs för att tillgodose en god och säker vård.
- att parterna informerar varandra om eventuella förändringar avseende bemanning och organisation som påverkar uppdraget.

Det går inte att exakt precisera vilka hälsotillstånd/insatser som ska kunna utföras inom det särskilda boendet utan det måste bedömas individuellt utifrån patientens sammansatta behov. Om vårdtagaren vårdats inom den slutna vården bedömer läkaren inom slutna vården om fortsatta åtgärder kan ges inom öppen hälso- och sjukvård och den mottagande läkaren godkänner övertagande av läkaransvaret. Denna bedömning hör inte samman med frågan om kommunens hälso- och sjukvårdsresurser är tillräckliga för patientens behov, utan den bedömningen ligger huvudsakligen på medicinskt ansvarig sjuksköterska.

Beslut om inflyttning

Verksamhetschefen ansvarar för att verksamheten har den personal och de resurser som krävs för att tillgodose en god och säker vård med god hygienisk standard. Verksamhetschefen fattar beslut om inflyttning till boendet i samråd med ansvarig sjuksköterska som informerar och vid komplicerade ärenden rådgör med ansvarig läkare som godkänner övertagande av läkaransvaret. Vid osäkerhet kontaktas medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

Innan beslut för inflyttning får tas ska

- sjuksköterska inhämta medicinsk information, och ordinationslista från sjukhus/vårdcentral samt vårdplan från sjukhus,
- sjukgymnast och arbetsterapeut inhämta medicinsk information från sjukhus/vårdcentral,
- sjuksköterska informera/ rådgöra med ansvarig läkare,
- sjuksköterska kontrollera att patienten har de medicintekniska hjälpmedel som behövs.
- sjukgymnast och arbetsterapeut kontrollera att patienten har de hjälpmedel som behövs
- sjuksköterska kontrollera att aktuella läkemedelsordinationer är beställda/ recept finns alternativt att läkemedel finns på boendet. Kommer patienten från sjukhus ska sjuksköterskan be dem skicka med läkemedel till dess leverans kan ske.
- sjuksköterska informera verksamhetschefen om tillräcklig kompetens saknas eller om vissa kunskaper behöver uppdateras eller inhämtas t ex via sjukhuset.

Därefter informeras verksamhetschefen som ger biståndshandläggaren besked

Se även rutiner för samverkan vid in- och utskrivning av patienter i slutna vård Flik 9:1

Om anhörig önskar samtal med läkare

Se rutiner "Anhörigkontakt" som utarbetats av Trygg hälsa AB

Läkare ansvarar för att

- läkarjournalen är tillgänglig för jourläkare
- ge skriftliga ordinationer och anvisningar till omvårdnadsansvarig sjuksköterska
- ordinationer vid telefonkontakt är skriftliga och skickas snarast via fax
- vid behov delta i vårdplanering utifrån sjuksköterskans bedömning i komplicerade ärenden och inför vård i livets slut
- göra hembesök regelbundet efter överenskommelse och vara tillgänglig för sjuksköterskan dygnet runt
- ge patientrelaterad handledning, råd och stöd till sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster
- genomföra läkemedelsgenomgångar
- bedöma om en patient är lämplig som E-Dos kund
- prioritera patientärenden utifrån sjuksköterskans besökslista
- beakta antagna behandlingsrutiner för t ex demens, diabetes, bensår, stroke och verka för implementering
- bedriva individriktat sjukdoms- och olycksförebyggande arbete
- följa samverkansplaner som upprättats mellan beställare och stadsdel samt vårdgivare och stadsdel
- delta i samverkansgrupper inom stadsdelen och följa samverkansavtal mellan akutsjukhus, primärvård, geriatrik, psykiatri och Stockholms stad
- ersättare med adekvat kompetens ska ordnas vid semester eller annan frånvaro
- följa Smittskyddsenhetens och Vårdhygiens anvisningar gällande basala hygienrutiner och vårdprogram t ex. för MRSA, ESBL, VRE, TBC
- delta i vårdplanering och ge klara skriftliga instruktioner vid palliativ vård och vid vård i livets slut
- om läkaren inte befinner sig på boendet ska läkaren infinna sig hos patienten inom två timmar efter att förfrågan har erhållits. Vid behov håller läkaren telefonkontakt med boendets sjuksköterska under tiden.
- konstatera och fastställa dödsfall samt skriva dödsbevis och dödsorsaksintyg
- egna medicintekniska produkter är kontrollerade och funktionsdugliga tex. Hb-apparat och otoskop.
- anhörigkontakt vid önskemål från anhöriga (se rutiner från Trygg hälsa)
- för övrigt utföra de uppgifter som ligger inom yrkesansvaret

Sjuksköterskan ansvarar för att

- följa medicinskt ansvarig sjuksköterskas instruktioner och rutiner
- informera läkaren när en patient planeras flytta in eller återkomma från sjukhus
- inventera omvårdnadsbehov och utföra riskbedömningar, planera, utföra och utvärdera vårdåtgärder
- registrera i nationella register
- initiera vårdplanering utifrån patientens behov och egen bedömning
- planera och göra hembesök
- dokumentera omvårdnadsinsatserna och upprätta vårdplan i omvårdnadsjournalen och se till att de är tillgängliga för patientansvarig läkare

- kontakta läkaren vid förändringar i patientens hälsotillstånd, t ex. sår/ trycksår, fallolyckor och läkemedelsavvikelse samt när behov av vårdplanering föreligger
- planera och förbereda patientärenden inför läkarens hembesök
- utföra läkarens ordination och kontinuerligt återrapportera resultat
- öppna och kontrollera laboratorie- och remissvar samt kontakta läkaren vid avvikande svar
- utreda inkontinens och ordinera inkontinensskydd
- utföra egna omvårdnadsordinationer och bedöma behov av hjälpmedel
- utfärda tandvårdskort och erbjuda munhälsobedömning via "SYMFONI
- se till att lokala rutiner och instruktioner för läkemedelshantering följs inom enheten
- förbereda genom symtomskattningslista och delta i läkemedelsgenomgångar
- informera närstående vid förändring av patientens hälsotillstånd och vid dödsfall
- rapportera patientens hälsotillstånd, aktuell behandling och omvårdnadsordination till berörd personal
- följa Smittskyddsenhetens och Vårdhygiens anvisningar gällande basala hygienrutiner och vårdprogram t ex. för MRSA, ESBL, VRE, TBC
- handledning/råd och stöd till personal
- rapportera avvikelser till ansvarig läkare, MAS/ MAR och verksamhetschef/ enhetschef
- medverka i kvalitetsarbete
- för övrigt utföra de uppgifter som ligger inom yrkesansvaret

Sjukgymnast och arbetsterapeut ansvarar för att:

- följa medicinskt ansvarig för rehabilitering och medicinskt ansvarig sjuksköterskas instruktioner och rutiner
- utföra ADL- bedömning
- delta i och utföra riskbedömningar
- registrera i nationella register
- upprätta en rehabiliteringsplan som ska innehålla mål/råd och anvisningar för den fortsatta rehabiliteringen
- rapportera till och samverka med läkare, sjuksköterskor och övrig personal
- delta i vårdplanering
- utföra rehabilitering och funktionsbevarande behandling individuellt och i grupp
- ge handledning/undervisning t.ex. kring rehabiliterande arbetssätt
- prova ut och ordinera hjälpmedel
- följa upp och utvärdera åtgärder och ordinationer
- ge utbildning i förflyttningsteknik och instruktion i användande av hjälpmedel
- medverka i kvalitetsarbetet
- kontroll av medicintekniska produkter
- följa Smittskyddsenhetens och Vårdhygiens anvisningar gällande basala hygienrutiner och vårdprogram t ex. för MRSA, ESBL, VRE, TBC
- rapportera avvikelser till ansvarig sjuksköterska, läkare, MAS/ MAR och verksamhetschef/ enhetschef
- för övrigt utföra de uppgifter som ligger inom yrkesansvaret

Rutiner

Hembesök

Hembesök ska göras enligt planerat besöksschema. Besöksschema upprättas av sjuksköterska tillsammans med läkare. Omvårdnadsansvarig sjuksköterska sätter upp aktuella patienter på dagens lista för läkarbesök eller konsultation. Sjukgymnast/arbetsterapeut bör delta vid behov. Första halvtimmen ska inte några patienter sättas upp på listan, utan vara till för "akuta" ärenden.

Besöksdagar

Schemalagda besöksdagar enligt överenskommelse med Trygg Hälsa

Förberedelser inför läkarbesök:

- patienten bedöms av sjuksköterska
- sjuksköterskorna planerar turordning för respektive enhet
- sjuksköterskan förbereder patientinformation, omvårdningsjournal, läkarjournal, laboratoriesvar, läkemedelslista/ Apo- doskort och ev. Warankort
- namn på ansvarig sjuksköterska för varje patient.

I förberedelserna ingår:

1. *Namn och personnummer*
2. *Huvuddiagnos/er eller hälsoproblem*
3. *Nuvarande problem:*
 - hur länge har problemet funnits
 - vad är det som gör att du ringer just nu
4. *Allmäntillstånd:*
 - nutrition, framför allt dryck
 - andning
 - elimination
 - smärta
 - ramlat
 - temp
 - medvetandegrad
 - fått sina läkemedel, ta fram läkemedelslistan
 - prover tagna nyligen, ta fram i så fall
5. *Är det något du som sjuksköterska kan göra innan t.ex.*
 - kolla puls och BT
 - ta temp
 - ta blodsocker
 - ta urinsticka

Ju bättre du kan presentera problemet, desto smidigare går fortsatt handläggning.

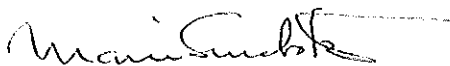
Uppföljning:

- läkaren ansvarar för planerade återbesök och uppföljningar. Sjuksköterskan dokumenterar tiden i journalen och på besökslista/planeringsdagbok.

- avvikelser och brister i vårdkedjan t ex vårdplanering rapporteras till MAS/MAR som i förekommande fall skickar avvikelser vidare till verksamhetschef för Trygg hälsa.
- Vid brister i uppdraget som inte åtgärdas skickar MAS avvikelser vidare till Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning.
- Vid brister inom kommunens uppdrag skickar verksamhetschef för Trygg hälsa avvikelserna till MAS/MAR och informerar verksamhetschef.

Läkemedel

Apo- dos som ordinerar via E- dos ska användas som första alternativ, förutsatt att patientens tillstånd är stabilt och att medicineringen är välinställd, för att säkerställa hanteringen av läkemedel.

Marie Sundström
medicinskt ansvarig
sjuksköterska

Anders Hellström
medicinskt ansvarig
läkare

Marianne Ankersjö
medicinskt ansvarig för
rehabilitering

Kristina Kumlin
verksamhetschef